

ZA HANNOU KVAPILOVOU.

Slzy, palčivé slzy hrnou se mi do očí. Těžko se jim ubránit. Ave, anima pia...

Ne, nemohu, nechci psát elegii. Všechno se ve mně bouří a všechno se ve mně vzpírá. Není to jen lítost, prudká a náhlá bolest nad tím, že tak náhle a neočekávaně odehází od nás drahá naše Hanna Kvapilová "k těm břehům neznámým, od nichžto žádný se poutník nevrací" — je to i hněv, prudký a vášnivý hněv, jenž tlačí mi slzy do očí. Hněv, jenž výkřikem dere se na rty a jenž rád zalomcoval by celým tím našim prohlilým, zbláčeným českým světem...

Nepoznal jsem ve svém životě vpravdě ušlechtlejší ženy nad pí. Hannu Kvapilovou. Již z prvních těch dob, kde bylo nám přáno radostně sledovati utěšený rozvoj vzácného talentu, jakým byla někdejší slečna Kubešova, nikoho z nás nebylo tajno, že příští velká umělkyně přinášá si s sebou do života jedinou sice, ale strašnou chybu, již v našem českém životě nebylo lze jí odpustit...

Chyba ta, již Hanna Kvapilová nedovedla se zhostiti do posledního svého vydechnutí, spočívala v tom, že umělkyně svým vzácným nadáním, svou inteligencí, svou tvořivostí, svým nadšením a svou prací vysoko, vysoko čněla nad tou naší mělkou, všude se roztaňující, ubohou a blahoslavenou prostředností.

A u nás, v tom zaslibeném ráji této blahoslavené prostřednosti, nedovedli, nechtěli a nescháli jí toto provinění odpustit oni, kdo vůči jejímu světlému, čistému a zářivému zjevu tím více pocítovali vlastní svou nízkost a ubohost.

Dnes všichni víme, že Hannou Kvapilovou odešla českému dramatickému umění i celé kultuře naší, jež s tímto úzce je spjata, umění toho kněžka tak ušlechtilá a vzácná, a duševní potence tak mohutná, že velké její jméno neztratí na svém lesku, vysloví-li se vedle dvou, tří jmen oněch vyvolených, jež, deery jiných, šťastnějších národů, v umění dramatickém dospěly met nejvyšších...

A dnes, kdy tento posvátným žarem nadšení ztrávený a bohem posvěcený život pohasl navždy, dnes, právě dnes nutno si uvědomiti všeho, co tato nejušlechtlejší z žen po léta, po dlouhá, krutá léta vytrpěti musila v tom našem prohlilém a morem páchnoucím životě. Z těch, jež u nás velké jich nadání a samo božské posvěcení postavilo v našem životě výše, než kam došplhati se mohla obmezená prostřednost, z těch všech, kdo byli nuceni probíjeti se našim životem, nebylo snad přece nikoho, proti němuž bylo by se užívalo zbraní tak nízkých a podlých, jakými po léta, po celá dlouhá léta, týden za týdnem bojováno proti Haně Kvapilové.

A kdo proti ní bojoval? Jací to jsou lidé!

Lidé kvalit nejušlechtlejších, jejich inteligence a duševní potence nestačí ani na to, aby dovedli správně napsati jedinou českou větu, lidé společensky dávno diskvalifikovaní — tito lidé zbabělí, štítící se denního světla, po léta směli beztretně házetí blátem po ženě vznešené a čisté, po umělkyni nedopustné ryzosti, jakou právem honositi se mohla geniální Kvapilová.

Po léta, po dlouhá léta, zhusta i s těch schvalováním té tak z veřejnosti, vždy chorobně lačné pomluv, klepů a skandálů, v šano

byla dána Hanna Kvapilová nejsurovějším nájezdům a nejpodlékším, začasté i nejhlupečtějším výmyslům prostituovaným, v bahně velkoměsta pučící pseudo-žurnalistiky.

Po léta, po dlouhá léta, týden za týdnem, volně a beztretně, směli o ní pokoutním, znemravněným, zbahněným tiskem šířiti nejperfidnější klepy a Praha, ta Praha, která dnes rakev paní Kvapilové zanášá květy ranního jara, tatáž Praha po léta mlčela k pustému fádění a darebáctví pseudo-žurnalistických gaminů.

Psali o ní — co dnů je v roce, ten každý den života jí, velké té duši, otravovali lidé, kteří po léta nohou nevkročili do divadla, ale o divadle psali a píši jen proto, že Praha, tepna kulturního českého života, nemůže býti živa bez nízkých zákulisních klepů. Ta Praha, již je hostejno, napíše-li Vrchlický, Čech, Jirásek novou knihu, ale jež za to hitavě vrhá se na každý pamflet, kde někdo z lidí nejlepších smýká je blátem lži a pomluvy.

Tato paní Kvapilová, ano, právě ona, u její rakevy v této chvíli s hlavou nízko skloněnou a s očima zalitými slzami, v úctě nejhlubší a zdrcení bolesti stojí oni, kdo ztrátu její pro umělecký a kulturní život náš dovedou chápat — tato paní Kvapilová po dlouhá léta byla ubohou, ke štvání a pronásledování vyhlédnutou obětí. Pronásledovali umělkyni i ženu až tam, kde zastaví se i nepřítel nejotrlejší — na práh ženiny ložnice...

Kdo může a dovede, ať se vmyslí v utrpení a duševní stavu této velké, vzácné, ušlechtilé ženy, která po vysílující, všechny duševní i fyzické síly vyčerpávající práci v divadle den za dnem byla vydávána v šano podlým útekům zbabělých, ubohých lidíček, jimž světlá, nedostupná její velikost byla trnem v oku.

Po léta, po dlouhá léta, den za dnem nestačila jí pošta dodávati potupné, nad pomyšlení surové a ovšem — nepodepsané listky a listy s ústřížky novin, pokoutních a nízkých plátků, jejich pouhá existence je skvrnou české žurnalistiky a nejžalostnější dokladem té t. zv. kulturní vyspělosti královské Prahy.

Ne — nejen bolestí: hněvem, prudkým a vášnivým hněvem bouří se krev při pomyšlení na ta léta trávající muka, jimž vydána byla tato nejušlechtlejší z našich žen. Hněvem bouří se krev při vzpomínce, jak před tváří všeho našeho českého světa, kdykoli se mu jen zlíbilo, směl po této geniální, velké a čisté ženě plivnouti a o třítí se kdekjaký žurnalistický gamin. Bravi, kteří ze řemesla dají se najmouti k zákeřnému zaskočení kterékoliv jim naznačené oběti, žurnalističtí pobudové a literární diletanty nejpochybnějších kvalit po léta předstihovali se v tom, této ženě nedopřáti jediné chvíle oddechu. Lidé, jejich tupá hlava nikdy pochopit nemůže bídnáctví, jež páchali vůči této ženě, ti lidé po léta neměli jiné práce, jiné snahy a jiné touhy, než aby tato, pro svou velikost jimi nenáviděná Kvapilová, byla odstraněna s jeviště Národního divadla...

Nuže, dnes mohou zaplesat: paní Kvapilová odešla, paní Kvapilová nikomu již překážeti nebude.

Ano, odešla... Spínalo se mnohých nejvroucnějších přání, po léta nepokrytá hlášená: jméno paní Kvapilové neobjeví se již na divadelní ceduli.

Bestia triumfans má, čeho si tak vroucně pfála. Ona, bestia triumfans, ani snad sama tačového výsledku svorného svého úsilí neočekávala...

Role paní Kvapilové je dohrána, opona spadla za ni naposled... Co na tom, že od nás, jimž věnovala celý svůj bohem posvěcený život a vzácného svého umění květy nejkrásnější, ze dna duše a z krve srdce vytrysklé — co na tom, že od nás odešla dřív, než mohla vydati květy své všecky, že od nás odešla s duší žhavě cítící to vše bezpráví, jež na ní bylo páčáno, a duší otrávenou morem toho českého ovzduší, jež dýchati a v němž navpěch vydechnouti bylo jí souzeno...

Z nejhlubších, čarovných zříděl duše tryskalo velké, svaté a ryzí její umění — vysoko, vysoko čněla nad tou naší ubohou, blahoslavenou prostředností — proto musil být celý její život, proto musila býti její duše otravována lidmi, jejichž ona tak se štítala... Proto musila býti po léta terčem nejnečistějších zbraní a proto ona, jejíž odchod znamená pro nás všechny ztrátu nejobstojnější a v pravdě nenahraditelnou, proto musila býti po léta štvána jako ubohá, dnes již uštvaná zvíř.

Prstem dnes ukazují po těch, kteří se toho odvážiti směli, po té chátře, již celá léta nikdo nezačkl, když blátem házeli po tom, co mohlo býti chloubou i větších národů. Prstem ukazují na tu láji, aniž bych jména těch, jejichž já se štítím, chtěl uváděti vedle drahého a posvěceného jména Hannu Kvapilové, uštvané jejich oběti.

Jména jejich najde již budoucnost, která bude jejich soudcem. A jako že věřím ve spravedlnost: věřím a vím, že ona budoucnost, jež soudit bude dobré i zlé, hanbou a potupou zavalí profanni a nízká jména těch, kdo po léta beztretně mohli a směli ubíjeti ty, kdož byli a jsou nejlepšími z nás. Ano, po léta směli pořádati zábavné štvance na ubohou, bezbrannou obět jen proto, aby kulturní národ pohodlně mohl se baviti pohledem na úzkosti štvance a dobíjené oběti.

A věřím zároveň, že tatáž budoucnost, jež soudit bude nad nimi, ke cti a nesmrtelné slávě pozvedne světlou památku ženy tak čisté, tak velké, geniální a vzácně ušlechtilé, jakou byla naše drahá — Hanna Kvapilová...

Ave, anima pia... Bohdan Kaminský.

Zlé postavení ženy. Pan Michal Goralcyk z č. 2623 vých. Somerset ul., Filadelfie, Pa., píše zajímavý dopis: "Chei vám povědět o zajímavém případě v našem sousedství. Pl. Stanislaw Jaskowikova z č. 2039 vých. Somerset ulice, byla velmi nemocna a pozbyla vůči naději na uzdravení. Zaslouchla o Hoboku a rozhodla se, zkusiti ho. Poslala si ke mně svého bratra pro láhev. Po využití oné láhve byla s to povstati s lože a sama si přišla pro druhou láhev. Diví se výtečnosti léku a velmi je vděčná za to, co pro ni udělal. Je nyní úplně zdráva."

Nejste-li tak zdrávi jako byste mohli býti nebo tak zdrávi, jak byste právem měli býti, nechybte užívat Dra. Petra Hoboka. Je to lék, jehož bylo užíváno po více než sto let s úspěchem nanejvyšší pozoruhodným. Nelze ho dostati v lékárnách, nýbrž od místních jednateřů nebo přímo od majitelů. Pište Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 112-118, So. Hoyne ave., Chicago, Illinois.

Willow Springs Pivovar

dava

ZELENE "TRADING STAMPS"

Za \$3.00 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES
(2 tucty pintových lahví)
— cena

\$1.25

Za \$5.00 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES
(2 tucty kvartových lahví)
— cena

\$2.25

Pamatujte!

Kromě toho, že dostanete nejlepší lahvové pivo, dostanete též dvojnásobnou hodnotu v zelených "Trading Stamps."

1407 Harney Street:

Objednejte si poštou neb telefonem Douglas 1806 nebo 1656.

Pro stůl.

Ti, kdož dovedou oceniti výborný stolní nápoj oblibí si zajisté naše "GOLD TOP" lahvové pivo, jest lehké, perlické a jako jest zdravé, jest i chutné. Vyrobeno jest z nejlepšího chmele, vybraného ječmene a čisté vody — není v něm ani jediné přísady, jež by byla škodlivá neb nezdravá. Není to lacné pivo v nižším smyslu, ale jest to jedno z nejlepších a ti, kteříž je jednou okusili, stali se řádnými našimi zákazníky.

Dodává se v bednách a sice v lahvích kvarrových neb pintových. Objednejte si u svého obchodníka aneb telefonem. — Tel. Omaha 1542; So. Omaha 8.

JETTER BREWING CO., vaří a lahvuji výborné pivo
SOUTH OMAHA, NEB.

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.

TELEFON DOUGLAS 119.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

Riley Brothers Co.

VELKOOBCHODNÍCI

Likéry a doutníky

Old Military Rye --- Diamond R Rye
N. B. Archer Bourbon.

1118 Farnam St. OMAHA.

A. N. Frick & Son Co.

Velkoobchodníci a importéři

LIHOVIN a LIKÉRŮ.

Nástupci firmy: L. Kirscht Sr., Frick Herbetz.

Tel. 544.

1001 Farnam ul., Omaha.

HOTEL PRAGUE

ČESKÝ HOSTINEC U MĚSTA PRAHY

na rohu 13. a William ul., Omaha.

Čisté a pohodlné zařízené pokoje pro cestující, opatřené úplně novým nábytkem a elektrickým světlem, jakož i výborná česká strava a vzorná obsluha. V hostinci obdržíte vytečený Storzův ležák, nejlepší druhy vin a likérů a nejjemnější doutníky.

Krajané, zavítáte-li do Omahu návštěvou, ubytujte se v hotelu Praha a ušetříte nejen peněz, ale zbabíte se všechkých nesnází. O hojnou příděť krajanů žádá

Tel. A 1814.

25tf

JOSYF MARUŠÁK.